

اصول فلسفه

و
روشِ راسخین

www.ketab.ir

جلد دوم

انتشارات صدرا

سرشناسه	طباطبایی، محمدحسین، ۱۳۶۰-۱۳۸۱.
عنوان و نام پدیدآور	اصول فلسفه و روش رئالیسم / محمدحسین طباطبایی؛ مقدمه و باورقی به قلم مرتضی مطهری.
مشخصات نشر	تهران: صدرا، ۱۳۶۲
مشخصات ظاهری	ص: ۲۳۶
شابک (ج ۲)	۹۷۸-۹۶۴-۵۶۰۰-۸۳-۷
شابک (دوره)	۹۷۸-۹۶۴-۵۶۰۰-۴۵-۵
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا
موضوع	۱. فلسفه اسلامی. ۲. واقع‌گرایی. الف. مطهری، ۱۳۵۸-۱۳۹۸. مقدمه‌نویس. ب. عنوان.
رده‌بندی کنگره	الف ۳۷۹ ط
رده‌بندی دیوین	۱۸۱/۱
شماره کتابشناسی ملی	۲۷۰۸-۲۷۰۸*م

www.ketab.ir

اصول فلسفه و روش رئالیسم (۲)

نوبت چاپ: سی و پنجم / آذر ۱۴۰۳ جمادی‌الثانی ۱۴۴۶

تعداد: ۶۰۰ نسخه

بها: ۱۷۹/۰۰۰ تومان

حروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ فجر (۱۰۰۱۳۹۵).

ناشر: انتشارات صدرا (باکسب اجازه از شورای نظارت بر نشر آثار استاد شهید)

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص ناشر است.

- تهران: شعبه ۱: خیابان ناصرخسرو، مقابل دارالفنون، کوچه دکترمسعود - تلفن: ۰۲۱-۳۳۹۱۵۱۳
  - شعبه ۲: خیابان انقلاب، بین خیابان دانشگاه و ابوریحان، پلاک ۱۱۶۴ - تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۶۱۰۸۶
  - قم: شعبه ۱: خیابان ارم - تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۱۵۲۲ - دورنگار: ۰۲۵-۳۷۷۳۱۲۱۴
  - شعبه ۲: مجتمع ناشران، تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۷۵۹۵
- پایگاه اینترنتی و فروشگاه آنلاین: motahari.org

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۰۰-۸۳-۷ ISBN: 978-964-5600-83-7

شابک (دوره): ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۰۰-۴۵-۵ ISBN: 978-964-5600-45-5

فهرست مطالب

www.ketab.ir

مقدمه

مقاله پنجم: پیدایش کثرت در ادراکات

مقدمه

کیفیت حصول کثرت در ادراکات

راه حصول علم

نظر افلاطون

نظر ارسطو

نظر حکمای اسلامی

نظریه های جدید

عقلیون

حسیون

تعیین حدود علم

استدلال منکرین اعتبار فلسفه تعقلی محض

واژه «ادراکات فطری»

پیدایش کثرت در علم و ادراک

جهات پنجگانه

۹
۱۳
۱۵
۱۵
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۳
۲۳
۲۴
۲۶
۲۹
۳۴

۳۹
۴۰

۲۲۳

۴. اعتبارات در مورد تساوی طرفین

۲۲۴

ارتباط اعتباریات با حقایق مترتبه بر آنها

۲۲۷

مسائلی که در این مقاله بیان شد

۲۲۹

فهرستها

مقدمه

هیچ فنی به اندازه فلسفه به تجزیه و تحلیل‌های عقلانی نیازمند نیست و فلسفه نیز با هیچ چیز دیگر به اندازه این تجزیه و تحلیل‌ها سروکار ندارد و همین امر موجب شده که مسائل فلسفه بالطبع دارای یک نوع غموض و اعضال بوده باشد. نیازمندی شدید فلسفه به منطق نیز از همین جا سرچشمه می‌گیرد.

سر و کار داشتن زیاد فلسفه با تجزیه و تحلیل‌های عقلانی، حکما و بالاخص حکمای جدید اروپا را متوجه این نکته ساخت که قبل از ورود در حل و فصل و تجزیه و تحلیل معضلات فلسفی باید انسان و افکار و ادراکات و طرز اعمال ذهنی و عقلانی انسان را مورد بررسی و مطالعه قرار داد، تا آنجا که بعضی یکباره معتقد شدند که: «فلسفه خود انسان است».

این توجه، توجه بسیار بجا و به موقعی است و ضمناً اهمیت شگرف و عظیم منطق را که بخشی از این قسمت است روشن می‌سازد.

در این کتاب نیز این اصل کاملاً مورد توجه و عنایت واقع شده و قبل از هر چیز، ادراکات و طرز اعمال ذهنی و عقلانی انسان با یک روش مخصوص به خود این کتاب

کمترین فایده ای که خواننده عزیز از این دو مقاله می برد این است که به خوبی درک می کند که مادیین فرسنگها از مرحله دورند و در اعماقی که بزرگان فلاسفه شرق و غرب در باب افکار و ادراکات و عقل و معقول غور کرده اند نتوانسته اند وارد شوند و صدها نکته باریکتر از مو در این مباحث هست که مادیین به کلی از آنها بی اطلاعند. همان طوری که در مقدمه جلد اول گفته شد هدف اصلی این کتاب به وجود آوردن يك سیستم فلسفی عالی براساس استفاده از زحمات گرانمایه هزار ساله فلاسفه اسلامی و از ثمره تحقیقات وسیع و عظیم دانشمندان مغرب زمین و از به کار بردن قوه ابداع و ابتکار است، و لهذا در این سلسله مقالات، هم مسائلی که در فلسفه قدیم نقش عمده را دارد و هم مسائلی که در فلسفه جدید حائز اهمیت است طرح می شود و در ضمن قسمتهایی می رسد که نه در فلسفه اسلامی و نه در فلسفه اروپایی سابقه ندارد.

علم و معرفت را هیچگاه به يك زمان معین یا بر يك قوم و ملت معین وقف نکرده اند و اگر امتیاز علم در انحصار اشخاص معین بود این پیشرفت حیرت آوری که امروز می بینیم حاصل نمی شد.

وضع مخصوص تمدن امروز بشری و از بین رفتن فاصله ها و باز شدن معارف شرق و غرب به روی یکدیگر بهترین فرصتها را برای شخص محقق پیش می آورد که نتایج قرنهارنج و مطالعه و تحقیق را که از راههای مختلف به دست آمده مورد استفاده قرار داده و با به کار بردن نیروی ابداع و ابتکار، راههای تازه ای باز کند و بابهای دیگری بگشاید و همواره در چنین فرصتهایی بوده که علم و فلسفه توانسته اند مراحل جدیدی را طی کنند.

تهران - اسفند ماه ۱۳۳۳ شمسی

مرتضی مطهری